

Klasa: 344-01/10-01/630
Ur.broj: 376-04-10-03
Zagreb, 31. kolovoza 2010.g.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 6. i članka 18. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08), u postupku utvrđivanja infrastrukturnom operatoru Hrvatskom Telekomu d.d., Zagreb, Savska cesta 32, obveze izrade i objave standardne ponude o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije na sjednici održanoj dana 31. kolovoza 2010.g. donijelo je

PRIJEDLOG ODLUKE

Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32 (HT) nalaže se u roku 30 dana od primitka ove odluke izraditi i objaviti standardnu ponudu o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (Standardna ponuda) koja mora uključivati sljedeće sastavne dijelove - odredbe:

Opće odredbe

1. Standardna ponuda (SP) stupa na snagu danom objave i vrijedi do izmjene ove odluke.
2. SP sadrži pojmove i značenja te popis korištenih kratica.
3. Definicija pojma *slobodni prostor* u skladu je s definicijom određenom člankom 4. stavkom 2. Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN 154/98 i 93/10, Pravilnik).

Prethodne informacije o trasama, kapacitetima i raspoloživosti

4. HT je obvezan u roku 6 mjeseci od stupanja na snagu SP osigurati operatorima korisnicima, po troškovno orijentiranim cijenama, on line pristup bazi podataka o trasama, kapacitetu i raspoloživosti slobodnog prostora u elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi. Baza podataka mora biti redovito ažurirana, a najmanje 24 sata od promjena.
5. Do dana izrade baze podataka iz točke 4., a ukoliko operator korisnik prije podnošenja zahtjeva zatraži podatke o raspoloživosti slobodnih cijevi na određenoj trasi, HT je obvezan u roku 3 radna dana od dana traženja podataka dati na uvid operatoru korisniku dokumentaciju (u elektronskom obliku), iz koje su vidljivi podaci o trasi, kapacitetu i raspoloživosti slobodnog prostora elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (EKI) s podacima o točnosti i ažurnosti podataka.

Zahtjev za ugovaranje zajedničkog korištenja dijela kableske kanalizacije (zahtjev):

6. zahtjev za ugovaranje pojedine trase mora sadržavati sljedeće dijelove:
- naziv operatora,
  - početnu i završnu točku trase (ukoliko su poznate operatoru korisniku)
  - tehničke podatke (tip i vrstu kabela, promjer kabela, dužinu kabela, dužinu trase, opremu koja se planira koristiti),
  - planirano vrijeme polaganja kabela i postavljanja i spajanja opreme te
  - podatak o tome zahtijeva li operator korisnik da tehničko rješenje izradi HT ili operator korisnik odnosno treća osoba po njegovom zahtjevu
7. U slučaju da se zahtjev odnosi na više trasa, operator korisnik može uz zahtjev dostaviti već izrađeno tehničko rješenje u kojem slučaju nije obvezan dostaviti početnu i završnu točku svake pojedine trase.
8. Način predaje – zahtjevi se dostavljaju elektroničkom poštom, web servisima (XML-RPC), faksom ili poštom.
9. HT je obvezan voditi centraliziranu bazu podataka o zaprimljenim zahtjevima, koja će biti dostupna HAKOM-u putem on line web pristupa i putem web servisa (XML-RPC)
10. Za ispunjenje obveza iz točaka 8. i 9. HT će izraditi B2B sučelje (web servis) najkasnije u roku 6 mjeseci od objave SP. Do tada je obvezan osigurati ostale načine podnošenja zahtjeva i pristupa centraliziranoj bazi iz točaka 8 i 9.
11. Ako je zahtjev nepotpun ili sadrži druge nedostatke, HT će u roku 3 radna dana obavijestiti operatora korisnika o nedostacima i odrediti mu razumni rok u kojem je obvezan ispraviti nedostatke.
12. HT je obvezan na zahtjev operatora korisnika pismeno odgovoriti u roku 15 dana pri čemu odgovor mora sadržavati tehničko rješenje (ukoliko je operator korisnik u zahtjevu zatražio izradu tehničkog rješenja od strane HT-a), odnosno svu potrebnu tehničku dokumentaciju (ukoliko tehničko rješenje radi operator korisnik ili treća osoba po njegovu zahtjevu). Operator korisnik je obvezan u daljnjem roku od 15 dana izraditi tehničko rješenje i dostaviti ga HT-u. U protivnom, smatra se da je odustao od zahtjeva.
13. Ukoliko HT ne odgovori na zahtjev u roku iz točke 12., za svaki dan zakašnjenja plaća penale u iznosu od 500,00 kuna za svaki dan zakašnjenja do 10 dana kašnjenja, a za više od 10 dana 2.500,00 kuna po danu za svaki dan zakašnjenja.
14. HT je obvezan zahtjeve rješavati prema redoslijedu njihova zaprimanja, odnosno u skladu sa Zakonom i Pravilnikom.
15. Operator korisnik nije obvezan dostavljati plan zahtjeva unaprijed
16. Ako je odgovor na zahtjev negativan, HT će u daljnjem roku od 15 dana pronaći alternativno rješenje (izgradnja dodatne kanalizijske cijevi ili reorganizaciju upotrebe postojećih cijevi) u kojem slučaju će se HT i operator korisnik dogovoriti o uvjetima i troškovima realizacije
17. HT je obvezan voditi redovitu evidenciju (na mjesečnoj razini) o glavnim pokazateljima učinkovitosti (KPI-key performance indicators) osobito o brzini i načinu rješavanja zahtjeva, realizaciji zahtjeva (rokovima i kvaliteti izvedenih radova) i otklonima kvarova na EKI, te omogućiti HAKOM-u i operatorima korisnicima on line pristup navedenoj evidenciji.

Rokovi izrade i dostave tehničkih rješenja te troškovi izrade tehničkih rješenja:

18. Izrada tehničkog rješenja je predmet dogovora. U slučaju izrade tehničkog rješenja od strane operatora korisnika (odnosno treće osobe koju je ovlastio operator korisnik), HT nema ovlasti vršiti nadzor ili izdavati suglasnost na tehničko rješenje, ali ima pravo prigovoriti tehničkom rješenju ukoliko smatra da je izrađeno suprotno pravilima struke i važećim propisima, u kojem slučaju će operator korisnik biti obavezan uskladiti tehničko rješenje s važećim propisima i pravilima struke. U slučaju da tehničko rješenje izradi HT, jednako pravo ima operator korisnik.
19. Trošak izrade tehničkog rješenja, kao i trošak dostave tehničke dokumentacije od strane HT-a mora biti razmjern stvarno utrošenom vremenu i temeljen na troškovno orijentiranim cijenama.

Nadzor

20. HT može obavljati sljedeće vrste nadzora:
  - nadziranje prilikom izvođenja radova iz tehničkog rješenja,
  - nadziranje prilikom redovitog ili interventnog održavanja,
  - nadziranje prilikom otklona smetnji/interventnih radova.
21. HT je obavezan omogućiti operatoru korisniku izvođenje radova i osigurati provođenje nadzora u rokovima propisanim SP.
22. U slučaju radova na otklanjanju smetnji/interventni radovi, operator korisnik je ovlašten odmah po slanju obavijesti HT-u, pristupiti otklanjanju smetnji, a HT je obavezan omogućiti operatoru korisniku pristup kabelskoj kanalizaciji. HT će odlučiti hoće li osigurati nadziranje nad obavljanjem radova. Po završetku radova, operator korisnik je obavezan dostaviti HT-u izvješće o provedenim radovima. U slučaju da je prilikom otklanjanja smetnji/ interventnih radova operator korisnik oštetio infrastrukturu ili kabele drugog operatora, obavezan je otkloniti učinjenu štetu na vlastiti trošak.
23. Cijene nadzora moraju biti troškovno orijentirane i u skladu s cijenama nadzora iz drugih standardnih ponuda HT-a. Svi troškovi koji mogu proizaći iz nadzora nad uklanjanjem smetnji/interventnim radovima uključeni su u mjesečnu cijenu najma zajedničkog korištenja, osim ako je do smetnje došlo zbog razloga na strani operatora korisnika.

Prijava smetnji/interventnih radova i otklanjanje

24. HT je obavezan osigurati jedinstveni broj za prijavu smetnji/interventnih radova koji će biti dostupan 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, kao i osigurati mogućnost prijave smetnji/interventnih radova elektronskim putem.

25. Ukoliko HT na zahtjev operatora korisnika obavlja radove na otklanjanju smetnji/interventne radove, nema pravo na naknadu stvarnih troškova, osim u slučaju da je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika.
26. Ukoliko je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika, cijena radova na njihovom uklanjanju mora biti razmjerna stvarno utrošenom vremenu i temeljena na troškovno orijentiranim cijenama te u skladu s cijenama radova iz drugih standardnih ponuda HT-a.

Realizacija radova i sklapanje ugovora

27. HT će započeti/dopustiti započinjanje s radovima iz tehničkog rješenja bez odgađanja, nakon što zaprimi pisanu obavijest od operatora korisnika o prihvaćanju tehničkog rješenja HT-a, odnosno nakon što HT zaprimi tehničko rješenje koje je izradio operator korisnik (osoba koju je ovlastio operator korisnik) na koje nije imao opravdane primjedbe.
28. Operator korisnik može izabrati hoće li usluge izvođenja radova iz tehničkog rješenja obavljati HT ili operator korisnik (odnosno treća osoba po njegovom izboru) u kojem slučaju će obavijestiti HT o izboru izvođača i početku radova. Izvođenje radova mogu izvoditi certificirani podizvođači, koji su se obvezali poštivati sva pravila struke (inženjerske propise, tehničke specifikacije i drugo) pri obavljanju radova.
29. Ukoliko HT u tijeku nadzora nad izvođenjem radova operatora korisnika (odnosno treće osobe po njegovom izboru) utvrdi da oni nisu u skladu s tehničkim rješenjem, može zatražiti od operatora korisnika ispravak sukladno tehničkom rješenju. Troškove ispravka radova kao i time uzrokovane troškove dodatnog nadzora HT-a snosi operator korisnik, osim u slučaju da je zahtjev za ispravak bio neopravdan. U slučaju da neopravdani zahtjev za ispravak HT-a dovede do povećanja troškova i zakašnjenja u realizaciji radova, isti će se tretirati kao zakašnjenje od strane HT-a navedeno u točki 31.
30. Primopredaja radova mora biti provedena odmah, a najkasnije u roku 3 radna dana od dana završetka radova. Ako radove obavlja HT, obvezan je o provedenim radovima obavijestiti operatora korisnika i dostaviti mu dokumentaciju izvedenog stanja. Ako radove obavlja operator korisnik (odnosno treća osoba po njegovom izboru), obvezan je u navedenom roku dostaviti HT-u izvedbenu tehničku dokumentaciju. Po izvršenim radovima, HT će sastaviti zapisnik o primopredaji kojeg će potpisati operator korisnik i HT koji time prihvaćaju izvedene radove.
31. U slučaju kašnjenja s primopredajom radova, obveznik primopredaje odgovoran za kašnjenje, plaća penale za zakašnjenje u iznosu od 500,00 kuna za svaki dan zakašnjenja do 10 dana kašnjenja, a za više od 10 dana 2.500,00 kuna po danu za svaki dan zakašnjenja.
32. HT je obvezan voditi i redovito ažurirati bazu podataka o cjelokupnoj kabelskoj infrastrukturi položenih kabela operatora korisnika kao i svu tehničku i izvedbenu dokumentaciju o položenim kabelima, u koju operatori korisnici imaju pravo uvida. HT je obvezan u roku 6 mjeseci od stupanja na snagu SP uspostaviti navedenu bazu.

33. Ugovori o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme sklapaju se na neodređeno vrijeme, za trase koje su predmet zahtjeva.
34. HT može raskinuti ugovor uz pisanu obavijest operatoru korisniku samo u slučaju:
- neplaćanja računa (ukoliko operator korisnik ne podmiri bilo koji dugovani i nesporni račun za usluge u roku od 60 dana od zaprimanja pisane opomene),
  - prestanka postojanja operatora korisnika ili gubitka ovlaštenja,
  - ako je HT-u iz razloga koje nije sam prouzročio daljnje pružanje ove usluge nemoguće ili nedopušteno,
  - ako operator korisnik učestalo krši odredbe ugovora.
35. HT je obvezan voditi popis svih sklopljenih ugovora o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme te na zahtjev dostavljati HAKOM-u taj popis ili ugovore za pojedinačne trase.

Plaćanje cijene zajedničkog korištenja

36. Cijena zajedničkog korištenja EKI se plaća od dana sklapanja ugovora, osim u slučaju iz članka 10. stavka 5. Pravilnika
37. HT će operatoru korisniku koji je u skladu s važećim propisima položio zaštitne cijevi malog promjera ili mikrocijevi u slobodni prostor izgrađene elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme refundirati troškove materijala i radova u iznosu navedenom u troškovniku koji je sastavni dio tehničkog rješenja na način da će za navedeni iznos jednokratno umanjiti račun za najam po drugim ugovorima za zajedničko korištenje kabelske kanalizacije. U slučaju da se cjelokupni iznos ne može refundirati od najma za tekuću godinu, preostali iznos će se refundirati od sljedećeg računa i tako sve do konačnog refundiranja ukupnog troška

Standardno održavanje

38. HT je obvezan održavati elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu u urednom stanju te omogućiti njezino neometano korištenje od strane operatora korisnika. Troškovi mjesečnog standardnog održavanja EKI uračunati su u cijenu zajedničkog koštanja EKI te ju HT ne može naplaćivati dodatno.
39. U svrhu održavanja, provjere ispravnosti kabela ili obavljanja drugih radova na kablama koji se ne smatraju dogradnjom ili rekonstrukcijom, HT mora odmah po primitku obavijesti od strane operatora korisnika, omogućiti operatoru korisniku pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi kojom se operator korisnik koristi u okviru sklopljenog ugovora. HT će samostalno odlučiti hoće li osigurati nadziranje nad obavljanjem ovih radova.
40. HT je obvezan redovito (najmanje jednom mjesečno) obilaziti trase kabelske kanalizacije u kojima je ostvareno zajedničko korištenje EKI temeljem sklopljenog ugovora, te čistiti zdence i cijevi po potrebi, u svrhu pravovremenog uočavanja i

otklanjanja oštećenja kao i sprječavanja nastanka oštećenja, o čemu je obvezan redovito sastavljati zapisnike i voditi evidenciju.

41. HT mora definirati konkretne vremenske rokove za otklanjanje nedostataka na vlastitoj infrastrukturi koji ne smije biti dulji od vremenskog perioda obilaska trase.
42. HT odgovara za štetu koju operator korisnik pretrpi zbog neodržavanja EKI na način propisan u točki 40.
43. HT je obvezan izrađivati godišnje planove održavanja EKI najkasnije do 30. studenog tekuće godine za sljedeću godinu. Planovi moraju obuhvaćati sve trase za koje postoje sklopljeni ugovori. Navedene planove HT je obvezan dostavljati na uvid svim operatorima korisnicima u onim dijelovima u kojima su ostvarili zajedničko korištenje EKI, a operator korisnik ima pravo prigovora na izrađeni plan ukoliko isti nije izrađen u skladu s pravilima struke.
44. Prvi godišnji plan HT je obvezan izraditi u roku 60 dana od dana stupanja na snagu SP.
45. HT je obvezan pravovremeno izvještavati operatore korisnike o planiranim mjerama, mjestu i vremenu određenih aktivnosti koje se odnose na održavanje EKI, kako bi operatori korisnici mogli pregledati svoj dio elektroničke komunikacijske mreže. Predstavnik operatora korisnika ima pravo biti prisutan radnjama koje HT obavlja. Tom prilikom operator korisnik može provjeriti stanje na trasi koju koristi i za koju plaća najam i na taj način pravovremeno uočiti detalje koji potencijalno mogu ugroziti integritet javne komunikacijske mreže. Potrebno je definirati način koordinacije radova HT-a i operatora korisnika.
46. U slučaju da HT premješta pojedinačne trase zbog rekonstrukcije ili izgradnje novih objekata obvezan je snositi trošak premještanja kabela operatora korisnika i odgovoran je za ispravnu realizaciju radova na premještanju. Potrebno je definirati način koordinacije radova HT-a i operatora korisnika.
47. Postojeći ugovori moraju se uskladiti sa standardnom ponudom u roku 30 dana.
48. HT može u svrhu osiguranja plaćanja najamnine, zatražiti od operatora korisnika dostavljanje zadužnice čiji iznos ne smije premašiti tromjesečni iznos zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture.

Obrazloženje

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: HAKOM) zaprimila je 10. lipnja 2010.g. prijedlog trgovačkog društva B.net Hrvatska d.o.o. (dalje: B.net) kojim predlaže HAKOM-u odrediti HT-u obvezu izrade i objave standardne ponude pristupa kabelskoj kanalizaciji obrazlažući svoj zahtjev time što već dvije godine HT ne uspijeva urediti odnose s operatorima korisnicima infrastrukture, osobito u odnosu na održavanje, sigurnost veza i otklanjanje kvarova.

Člankom 30. ZEK-a uređuje se zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme te se propisuje obveza HAKOM-u da u ostvarivanju regulatornih načela i ciljeva iz članka 5. ZEK-a potiče zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, osobito u svrhu zaštite ljudskog zdravlja, očuvanja okoliša, zaštite prostora, zaštite i očuvanja kulturnih dobara te nacionalne sigurnosti. Stavkom 5. istog članka taksativno se utvrđuju i obveze koje HAKOM svojom odlukom može odrediti infrastrukturnom operatoru, a to su:

- primjena načela nediskriminacije i odobravanja pristupa svim operatorima korisnicima uz jednake uvjete;
- primjena načela troškovne usmjerenosti na temelju troškova gradnje i održavanja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uz primjerenu stopu povrata na ulaganja;
- izradu i objavu standardne ponude pristupa i obvezu pregovaranja o pristupu s operatorima korisnicima.

Imajući u vidu regulatorna načela i ciljeve određene u članku 5. ZEK-a, a u svezi poticanja zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, HAKOM je dužan reagirati na način da, u okviru svojih nadležnosti, uredi postojeće stanje kako bi takvom regulacijom stvorio uvjete za ravnopravno, nediskriminirajuće i transparentno korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme za sve sudionike tržišta elektroničkih komunikacija. U tom je smislu potrebno naglasiti kako postojeće stanje u ovom dijelu tržišta stvara mogućnost diskriminatornog ponašanja infrastrukturnog operatora HT-a u pogledu pristupa, održavanja, otklanjanja smetnji i drugih elemenata zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, dok s druge strane otvara mogućnosti nezakonitog korištenja iste od strane operatora korisnika. Navedena situacija ugrožava sigurnost elektroničkog komunikacijskog prometa i predstavlja prepreku razvoju tržišnog natjecanja.

Pravilnikom o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN 154/98 i 93/10) određeni su uvjeti i načini djelotvornog korištenja slobodnog prostora u izgrađenoj kabelskoj kanalizaciji. Pravilnik djelomično uređuje uvjete i rokove realizacije podnesenog zahtjeva za ugovaranje zajedničkog korištenja dijela kabelske kanalizacije, vrstu, veličinu i način instaliranja cijevi koje se smiju koristiti, međusobni obračun troškova realizacije uvlačenja cijevi, sastavne dijelove tehničkog rješenja i ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju, način rješavanja sporova i dr. Pravilnikom je HAKOM infrastrukturnom operatoru nametnuo obvezu izrade racionalnih tehničkih rješenja za korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture, a operatorima korisnicima i HT-u nametnuo je obvezu korištenja novih tehnologija kojima se omogućava prikladan razvoj mreža novih operatora.

Temeljem članka 32. ZEK-a, HT je kod HAKOM-a prijavljen za pružanje djelatnosti pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, i temeljem potvrda o pravu puta koje je HAKOM izdao HT-u, najveći je infrastrukturni operator elektroničke komunikacijske infrastrukture u Republici Hrvatskoj. HT sa svim operatorima korisnicima sklapa okvirne ugovore o pristupu i zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme kojima određuje uvjete i postupke vezane uz pristup i zajedničko korištenje. Uvidom u trenutno važeće okvirne ugovore koje je HT sklapao s operatorima korisnicima tijekom 2005. i 2006. godine, utvrđeno je da su njegove odredbe u velikom dijelu neusklađene s postojećim propisima (ZEK-om i podzakonskim propisima), a velikim dijelom su diskriminatorne za operatore korisnike na način da ih dovode u značajno nepovoljniji položaj od položaja kojeg je sebi priskrbio HT.

Odlukom Vijeća HAKOM-a od dana 17. srpnja 2009.g., klasa: 344-01/09-01/1080, urbroj: 376-11-09-01 HT je proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji (dalje: Odluka) te su mu određene sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže (članak 61. ZEK-a), obveza nediskriminacije (članak 59. ZEK-a), obveza transparentnosti (članak 58. ZEK-a), obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva (članak 62. ZEK-a) i obveza računovodstvenog razdvajanja (čl. 60. ZEK-a).

Kroz obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže HT-u je nametnuta obveza da, cit.: *„U skladu s člankom 61. stavkom 3. točkom 6. ZEK-a osigura zajedničko korištenje prostora ili druge oblike zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uključujući osobito zajedničko korištenje kabelaške kanalizacije, zgrada i drugih građevina te njihovih ulaza.“* (str. 63. Analize tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji, dalje: Analiza).

U Odluci je HAKOM objasnio da je cit.: *„S obzirom na postojeće stanje u svezi zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, opravdano istaknuti ovu obvezu HT-u kao operatoru sa značajnom tržišnom snagom, s obzirom da propisivanje takve obveze omogućuje ostvarivanje regulatornih načela i ciljeva Agencije. Agencija smatra opravdanim da ista bude sastavni dio regulatornih obveza proizašlih iz ove analize tržišta. Naime, navedenom obvezom želi se osigurati operatorima pristup DTK i kolokacijskim uslugama, kao i transparentnost svih obveza na predmetnom mjerodavnom tržištu.“* (str. 118. Analize).

S obzirom na zemljopisnu rasprostranjenost elektroničke komunikacijske infrastrukture na kojoj HT ima status infrastrukturnog operatora, odnosno na činjenicu da je ista izgrađivana tijekom dugog vremenskog razdoblja te s obzirom na već spomenuto nesređeno stanje u pogledu izgradnje i održavanja elektroničke komunikacijske infrastrukture, HAKOM je dužan reagirati na način da, u okviru svojih nadležnosti, uredi postojeće stanje kako bi takvom

regulacijom stvorio uvjete za ravnopravno, nediskriminirajuće i transparentno korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture za sve sudionike elektroničkog komunikacijskog tržišta.

Slijedom navedenog, a kako bi se utvrdili transparentni, pravedni i s važećim propisima usklađeni uvjeti koje HT kao najveći infrastrukturni operator u Republici Hrvatskoj (temeljem izdanih potvrda o pravu puta iz čl. 27. i 28. ZEK-a) primjenjuje u odnosu na operatore korisnike, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: Vijeće HAKOM-a) je temeljem članka 12. stavka 1. točke 6. ZEK-a pokrenulo po službenoj dužnosti postupak donošenja odluke kojom se HT-u određuje obveza izrade i objave standardne ponude o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. HAKOM je 13. srpnja 2010.g. na svojoj internetskoj stranici objavio javni poziv svim zainteresiranim stranama da dostave detaljno obrazložene prijedloge sastavnih dijelova koje bi Standardna ponuda HT-a trebala sadržavati, a koji su od značaja za pravilno i efikasno funkcioniranje pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Javni poziv je trajao do 16. kolovoza 2010.g.

Tijekom trajanja javnog poziva, HAKOM je zaprimio prijedloge i mišljenja sljedećih operatora: Metronet telekomunikacija d.d., Zagreb, OT-Optime Telekom d.d., Zagreb i B.net Hrvatska d.o.o., Zagreb. Očitovanje HT-a, nastavno na zaseban poziv HAKOM-a, zaprimljeno je 17. kolovoza 2010.g. Prijedlozi operatora (osim HT-a), u bitnome se odnose na probleme održavanja EKI, sprječavanje oštećenja, postupanje HT-a u slučaju nastanka oštećenja, otklanjanje kvarova i sl.

Slijedom navedenog, HAKOM je u ovom prijedlogu odluke odredio osnovne odredbe koje SP mora sadržavati, a odnose se na uvjete, rokove i postupke za ostvarivanje pristupa i zajedničkog korištenja EKI, način održavanja, postupke i rokove oko otklanjanja smetnji, posljedice u slučaju kašnjenja kao i druge odredbe koje je smatrao neophodnim za osiguravanje pravednog odnosa između HT-a i operatora koji koriste EKI na kojoj je HT infrastrukturni operator, uz istovremenu zaštitu elektroničkog komunikacijskog sustava te primjenu najefikasnijih postupaka u cilju realizacije zajedničkog korištenja izgrađene EKI. U nastavku se daje obrazloženje predloženih točaka izreke.

Obzirom da HT ima rok od 30 dana za izradu i objavu SP (od dana donošenja odluke), točkom 1. određeno je da SP stupi na snagu danom objave, što je u skladu s danom stupanja na snagu drugih standardnih ponuda HT-a. Točka 3. je uvedena iz razloga što prema trenutno vrijedećim okvirnim ugovorima, HT je između ostalog, slobodnim prostorom odredio i onaj prostor koji nije predviđen kao planirani kapacitet HT-a u naredne dvije godine, a što nije u skladu s definicijom slobodnog prostora iz članka 4. stavka 2. Pravilnika. Točke 4. i 5. omogućuju bolju transparentnost u pogledu uvida u informacije o raspoloživosti prostoru u EKI. Ovime se operatorima korisnicima u znatnoj mjeri olakšava planiranje njihove mreže tako što će im prije podnošenja zahtjeva za ugovaranjem trasa, na jednostavan način biti

omogućeno raspolagati s informacijama o trasama, kapacitetu i raspoloživosti slobodnog prostora u EKI. Točke 6., 7. i 12. uvedene su radi ubrzavanja postupka ugovaranja trasa na način da su specificirani elementi koje zahtjev treba sadržavati. Na povećanje efikasnosti utječe i činjenica da HT, pod uvjetom da sam izrađuje tehničko rješenje, isto dostavlja operatoru korisniku već u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno ako tehničko rješenje izrađuje operator korisnik ili treća osoba, HT mora u roku 15 dana uz odgovor na zahtjev dostaviti i svu potrebnu tehničku dokumentaciju. Izuzetak je jedino zahtjev za ugovaranjem više trasa na određenom području, u kojem slučaju se brzina i efikasnost postižu istovremenim dostavljanjem i tehničkog rješenja (točka 7.). Točka 8. je uvedena kako bi se onemogućilo diskriminatorno ponašanje HT-a koji je do sada, prema okvirnim ugovorima, zahtjeve zaprimao isključivo poštom i to samo ponedjeljkom u tijeku radnog vremena.

Točka 9. je uvedena radi boljeg uvida HAKOM-a u postupke rješavanja zahtjeva za ugovaranjem zajedničkog korištenja EKI. Točka 10. je uvedena radi ujednačavanja s obvezama iz drugih standardnih ponuda HT-a. Točka 11. je uvedena kako bi se operatoru korisniku omogućilo da i prije isteka roka od 15 dana bude obaviješten o nepotpunosti zahtjeva. Obzirom da novi zahtjev ima više stavki od onih koje je do sada tražio HT, postojeći rok iz okvirnih ugovora od 1 dana povećan je na tri radna dana. Točka 13. je uvedena kako bi se HT prisilio na poštivanje zadanih rokova, na način da će morati plaćati penale za svaki dan kašnjenja. Penali u svojim novčanim iznosima odgovaraju iznosima iz drugih standardnih ponuda HT-a (Standardnoj ponudi za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji). Točka 14. je u skladu s Pravilnikom. Točka 15. je uvedena kako bi se spriječila dosadašnja obveza operatora korisnika da HT-u dostavljaju planove zahtjeva za razdoblje od 3 mjeseca unaprijed, što smatramo diskriminatornim. Točka 16. je u skladu s postojećim ugovorom HT-a. Točka 17. je uvedena kako bi se HAKOM-u i operatorima korisnicima omogućilo lakše praćenje učinkovitosti postupaka ugovaranja i realizacije zahtjeva za zajedničkim korištenjem elektroničke komunikacijske infrastrukture. Točka 18. je u skladu s člankom 9. stavkom 7. Pravilnika, a svrha joj je spriječiti dosadašnje diskriminatorno ponašanje HT-a prema kojem HT ima pravo nadzirati izradu tehničkog rješenja i davati suglasnost u slučaju kad ga radi treća strana. HT-u, a i operatoru korisniku je ostavljena mogućnost prigovora ukoliko je tehničko rješenje izrađeno suprotno pravilima struke i važećim propisima. Točka 19. je uvedena radi obveze troškovne usmjerenosti cijena HT-a. Točka 20. definira radove nad kojima HT ima pravo obavljati nadzor, a točka 23. je uvedena radi obveze troškovne usmjerenosti cijena HT-a i usklađivanja sa cijenama nadzora koje HT naplaćuje prema drugim standardnim ponudama. Točkom 24. uvodi se obveza prijave smetnje/interventnih radova i elektronskim putem. Točka 25. je uvedena kako bi se spriječila naplata troškova otklanjanja smetnji na kabelskoj kanalizaciji u slučajevima kada je do smetnje došlo zbog lošeg održavanja EKI i sl. Točkom 26. uvedeno je pravo HT-u naplatiti trošak radova na otklanjanju smetnji prema cijenama koje moraju biti troškovno orijentirane i u skladu s cijenama koje HT naplaćuje po drugim standardnim ponudama.

Točkom 27. i 29. određuje se započeti/dopustiti započinjanje s radovima bez odgađanja, čime se postiže efikasnost u realizaciji zahtjeva. Također se onemogućava HT-u davanje

obvezujućih uputa trećoj strani prilikom obavljanja usluga instalacije kabela operatora korisnika te u slučaju nepoštivanja obvezujućih uputa, davanje zabrane pristupa trećoj strani. Umjesto toga, HT-u se sukladno točki 29. ostavila mogućnost traženja ispravka sukladno tehničkom rješenju.

Točka 30. je uvedena radi točnog definiranja i postizanja bolje efikasnosti postupka primopredaje radova. Točka 31. je uvedena kako bi se HT prisililo na poštivanje zadanih rokova, na način da će morati plaćati penale za svaki dan kašnjenja. Penali u svojim novčanim iznosima odgovaraju iznosima iz drugih standardnih ponuda HT-a (Standardnoj ponudi za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji).

Točka 32. je u skladu s člankom 34. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (NN 154/08), a svrha joj je omogućiti transparentan uvid u postojeću situaciju položenih kabela operatora korisnika u infrastrukturu na kojoj je HT infrastrukturni operator, kako bi se mogao efikasno provoditi postupak planiranja mreža i ugovaranja korištenja EKI od strane operatora korisnika, a što je preduvjet za stvaranje jednakih i poštenih uvjeta za sve operatore.

Točkama 33. i 34. definiraju se duljina trajanja ugovora i razlozi raskida ugovora, a što su osnovne sastavnice svakog ugovora. Rokovi za raskid ugovora u slučaju neplaćanja računa utvrđeni su u skladu s postojećim regulatornim obvezama (obvezom transparentnosti) koje HT ima po drugim mjerodavnim tržištima na kojima je proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom. Obveza iz točke 35. proizlazi iz članka 34. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (NN 154/08). Obveze iz točaka 36. i 37. proizlaze iz Pravilnika. Točka 38. je stavljena iz razloga što je u postojeću troškovno orijentiranu cijenu zajedničkog koštanja EKI, a koju je HAKOM utvrdio odlukom klasa: 344-01/09-01/965, ur.broj: 376-04-10-10 od 05. veljače 2010.g. uključena i cijena održavanja EKI. Točke 40. do 45. uvedene su kako bi se utvrdili jasni uvjeti i načini održavanja elektroničke komunikacijske infrastrukture, budući da su operatori u tijeku javnog poziva označili prioritarnim regulirati ovu problematiku. HT se ovime prisiljava na planirano i sustavno održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture, u smislu redovitog obilaska trasa na kojima ima ostvareno zajedničko korištenje EKI, redovitog čišćenja zdenaca i cijevi, pravovremenog uočavanja i otklanjanja oštećenja kao i sprječavanja nastanka oštećenja.

Točka 46. je u skladu s obvezom iz članka 26. stavka 4. ZEK-a. Rok iz točke 47. je razuman i dostatan s obzirom na količinu promjena koje je potrebno regulirati ugovorima. Točka 48. je uvedena s obzirom na dosadašnju obvezu dostavljanja sredstava osiguranja, te imajući u vidu da iznos zadužnice - tromjesečni iznos najamnine odgovara tromjesečnom roku nakon kojeg HT ima pravo raskinuti ugovor.

Temeljem članka 22. ZEK-a, a kako se u konkretnom slučaju radi o odluci koja je od znatnijeg utjecaja na mjerodavno tržište, HAKOM na svojoj internetskoj stranici objavljuje

prijedlog odluke, kako bi svim zainteresiranim stranama omogućio davanje mišljenja, primjedaba i prijedloga u vezi s predloženim.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Miljenko Krvišek, dipl. ing. el.